

Artık srdremeyeceęiz....

Uluslararası İlaç ve Eczacılık Kongresinin 3. gününde önemli bir oturum gerçekteşti:

“İlaç Fiyatlandırma Politikalarının İlaç ve Eczacılık Hizmetlerine Etkileri”.

İEİS adına katılan Bşk.Yrd.'ı Ali Arpacioęlu ise aŐaęıda paylaŐtıęımız sunumunda zet olarak “Srdremeyeceęiz” dedi.

İEİS Başkan Yardımcısı Ali Arpacioęlu'nun sunumu:

Deęerli katılımcılar sunumuma 'Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın girişinden 2 ana maddeyi hatırlatarak başlamak istiyorum:

Genel Sağlık Sigortası uygulaması.

Yaygın EriŐimi Kolay Sağlık Hizmeti Sunmak.

Bu amaçla reformlar yapıldı, sırası ile :

-Tüm hastaneler tek çatı altında toplandı (SSK ve Kurum Hastaneleri Sağlık Bakanlığına geçti) .

-Hastane eczanelerinden ayaktan tedavi amaçlı ilaç verilmesi bitti ve reçeteler serbest eczanelere yönlendirildi.

-Her kesin sağlık hizmetinden eŐit olarak istifade edebileceęi düzenlemeler geldi.

-Özel sağlık sunucularında hizmet alımları geniŐletildi ve yaygınlaŐtırıldı.

-Aile hekimliği uygulaması başladı ve 2010 yılında tüm yurdu kapsadı.

Bu dönüşüm programının pozitif ve negatif etkileri oldu. 4 ana başlıkta sizlere etkileri aktarmaya çalışacağım:

1. Sağlıkta Dönüşüm Programı ve Sosyal Güvenlik Reformu

Gerek sağlığın korunması, gerekse sosyal güvenlik alanında iyileştirme yapılması amacıyla geri ödeme kurumlarının tek çatı altında toplanması,

Yeşil kartlıların Sosyal Güvenlik Kurumu bünyesine dahil edilmesi,

Genel Sağlık Sigortası kapsamının ve erişiminin güçlendirilmesi - 2011 yılı itibarıyla nüfusun neredeyse tamamının (%98) sosyal güvenlik kapsamına dahil edilmesi

Bu politikalar sonucunda da hem sağlık alanında duyulan memnuniyet arttı; hem de uluslararası sağlık göstergelerinde Türkiye önemli bir ilerleme kaydetti;

Doğumda Beklenen Yaşam Süresi 2002 de 72,5 iken 2013 de 76,9 olurken aşılama da aynı şekilde 2002'de %78 den 2013'de %98'lere gelmiştir.

2002'deki kişi başı hekime gitme 2/yıldan 8/yılın üzerine çıktı.

Yıllara Göre Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması 2002'de 201 TL iken 783 TL'ye çıkmış ve Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, 2002'de (%) 19,8'den 2012'de 15,4'e gerilemiştir.

Bunlar pozitif etkiler, bugüne ait sunumumun konusuna gelecek olursak;

- 2004 yılında "referans sistem" başladı, "kamu ilaç alım protokolü" imzalandı,
- 2005 başında geri ödemede pozitif liste uygulamasına geçildi ve sektör %7,5-14,5 aralığında iskonto vermeye başladı, temmuz 2005'de kur düşüşüne bağlı %8,83'lük bir fiyat indirimi başladı,
- 2006 mayıs ayında geri ödeme bandı % 30'dan %22'ye geriledi, tüm geri ödeme süreçleri birleştirildi.
- 2008 ekim ayında GSS yürürlüğe girdi,
- 2009 nisan ayında kurda meydana gelen %17'lik artışa karşın % 8 civarında bir fiyat artışı oldu ve bu sektörün son aldığı kur artış zammı oldu!

%41'lere varan ek kamu iskontoları, geri ödeme bandında %10'a gerileme ve de 15 etken maddede ise tamamen kalktığı uygulamaların olduğu bir süreç yaşadık.

Sağlıkta Dönüşüm ile vatandaşımızda bir memnuniyet artışı gelişti, fakat bu memnuniyetinde ilaç sektörüne bir bedeli oldu!

Sağlık alanında kamunun ödediği tutarın artmasına karşılık, ilaç sektörüne ayrılan bütçede anlamlı bir artış gerçekleşmedi!

Sunumuma başlıklar halinde devam edeceğim:

Global Bütçe

Uygulanan kamu ilaç politikalarının ortaya çıkardığı maliyet – ilaç harcamalarındaki hızlı yükseliş,

Global bütçe – ilaç harcamalarına tavan getirilmesi,

Harcama bütçelerinin verilen hizmetin kapsamı ve kalitesi ile bağdaşmaması,

Rasyonel şekilde belirlenmeyen bütçelerin aşılması nedeniyle uygulamaya sokulan tedbirler:
Fiyat düşüşleri ve iskonto artışları.

Harcama kontrolü için kullanılmaması gereken bir mekanizma : Dönemsel Avro Değeri.

Tüm sektör politikalarına egemen olan maliyet odaklı anlayış!

2. Mevcut İlaç Politikası

Mevcut ilaç politikası, Sağlık Bakanlığı'nın 2012 bütçe sunumunda ortaya konduğu üzere fiyat düşüşleri ile finansal sürdürülebilirliğin sağlanması ve ilaca erişimin kolaylaşması üzerine odaklanmaktadır.

Sağlık Bakanlığı tarafından yaptırılan Kamu Müdahalelerinin 2008-2013 Dönemindeki Değer Bazında İlık 100 İlaç Üzerine Etkilerinin Analizi'ne göre:
Ülkemizde izlenen ilaç fiyatlandırma ve ödeme politikaları yoluyla yapılan müdahaleler daha çok imal ilaçlar üzerinde olumsuz bir etki yaratmıştır.

Şimdi sizlere uygulamaların sektöre olan olumsuz etkilerini Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2 ay önce yayınlanan raporundan alıntılar yaparak ifade edeceğim;

3. Fiyat Politikalarının Finansal Etkileri

2009 - 2013 yıl periyodu bazında üç alandaki: İlaç, Kimya ve İmalata ait rakamları vererek tabloyu net olarak ortaya koyacağım.

İlaç endüstrisinin net satışları reel olarak düşmüştür!
Kimya % 43,6 , İmalat % 39,9 artış olmasına karşın,
İlaç - %32 gibi çok düşük gerçekleşmiştir.

Faaliyet karlılığı gerilemiştir!
Kimyada %7,2'den %9,4'e, İmalatta %5,8'den %6,2'e karlılık çıkarken ,
İlaçta ise %8,5'den %4,3'e gerilemiştir!

İlaç endüstrisinin varlık yaratma kabiliyeti anlamlı oranda düşmüştür!
(ebitda/net satışlar)
Kimyada %10,2'den %14,3'e, İmalatta %8,7'den %8,6'a değişim olurken,
İlaçta ise %12,2'den %5,5'e gerilemiştir!

Sektör 2013 yılında konsolide olarak zarar etmiştir!
(net özkarlılık/öz kaynak)
Kimyada %7,3'den %14'e, İmalatta %6,3'den % 7,1'e artarken
İlaçta ise %10,8'den -%2,4'e düşerek zarar gerçekleşmiştir.

Net işletme sermayesi reel olarak gerilemektedir!
Kimya % 61,7, İmalat %26,3 bir artış sermayelerinde gerçekleşmişken,
İlaç ise -%13,7 gibi oldukça gerilemiştir.

Maddi duran varlık yatırımları reel olarak düşmüştür!

Kimya %29,7 , İmalat %19 artmışken,
İlaç ise -%0,1 olarak gerçekleşmiştir.

Aktiflerdeki reel değişim negatiftir!
Kimya %36,1 , İmalat %32,9 artmışken
İlaç ise -% 0,7 olarak negatif gerçekleşmiştir.

Öz kaynaklar reel olarak erimiştir!
Kimya %21,5 , İmalat %9,9 artmasına karşılık,
İlaç ise -%17,6 olarak maalesef ciddi azalma gerçekleşmiştir.

Kısaca ilaç sektörü 2013 yılında zarar etti! Eridi!

Bu şartlar altında ve mevcut politikalar içinde sektörün varlığının sürdürülebilir olmadığı aşikar!

Ve

4.Sonuç

Endüstrimizin stratejik önemi bir kısım kamu otoritesi tarafından biliniyor ve bu konuda destekleyici adımlar atılıyor.

Sağlanan desteklere rağmen fiyat baskısı nedeniyle endüstri hedeflenen sıçramayı yapamıyor. Pahalı ithal ürünlere ek olarak, yurt içinde üretilen düşük fiyatlı ürünler pazardan çekiliyor.

2023 hedeflerine ulaşabilmek için, kamu kaynakları da dikkate alınarak stratejik öneme sahip ilaç sektörünün gelişmesi için sürdürülebilir ve öngörülebilir ilaç fiyat politikalarının uygulanması gerekmektedir

Oturumun diğer konuşmacılarının özet görüşleri :

T.C.Sağlık Bakanlığını temsilen TİTCK'dan katılan Dr.Akif Akbulat fiyatlandırma prosedürünü aktardı ve hazırlanan yeni kararnamenin ellerini daha çok güçlendireceğini ve biyobenzerler gibi bazı alanlarda esnek fiyatlandırma uygulayabileceklerini burada özellikle yerli sanayi lehine gelişmeler olacağını ifade etti.

SGK adına katılan Bşk.Yrd'ı Mustafa Kuruca sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi için bütçe yönetiminin önemine dikkat çekti.

TİSD adına katılan Bşk.Yrd.' Philipp Haas ise Türk İlaç Pazarının büyüklüğüne dikkat çekerken uygulanan fiyatlandırma ve geri ödeme sisteminin negatif etkilerini kendi firması Deva İlaç'ın 372 ilaçlık portföyünden örnek verdi ve ilacın toplam sağlık harcamaları içindeki yerinin 2002'de %56,4 iken bugün %30'a kadar gerilediğini belirtti!

AİFD adına katılan Bşk.Yrd.'ı Dr. Şebnem A.Tuna ise Türkiye'de reel olarak iki ayrı fiyatlandırma sisteminin olduğunu ve fiyatların reel olarak %50'ye gerilediğini bu duruma bağlı olarak inovatif ilaçların ülkemize maalesef gelemediğini vurguladı.

Dinleyicilerin 1 önemli tespiti ve 2 hayati suali oldu.

-Tespit, uygulanan fiyatlandırma ve geri ödeme politikası ile sektörün 2014 ciro lideri TEB (1,2 milyar TL) olacaktır.

-Sualler:

i- Sektör temsilcileri kamuya hangi teklifle gittiler?

Yanıt ise basitti; bu bütçe içinde çözüm üretmek zor! Zaten mektup yazdık.(mektup için [bknz](#))

ii- 2009'dan bu yana değişmeyen euro kuru (1,95) değişecek miydi?

Yanıt oturum başkanı Prof. Dr.Sabahattin Aydın'dan geldi: "sanırım sorunun asıl muhatabı burada değil...."

Bu noktada bilinen dip notu düşmemiz gerek: İlaç sektörü zorluk derecesi yüksek bir oyun platformu gibi, farklı muhatapları ve aşması gereken engelleri var. Bunu daha önce bir yazımızda "Level Level Üstüne"de vurguladık. Fiyatlandırma, Geri Ödeme , Bütçe ve Teşvikler vd.. muhatap olarak karşılıklarına EKK ve üyeleri çıkmakta!